

GYÓGY-ÍR

SZERKESZTI: LÉVAY GIZELLA, DR. DÉZSI CSABA ANDRÁS ■ 2006. FEBRUÁR 7.

NAPI MELLÉKLETEK

Szerda **LÉGYOTT**
Csütörtök **BIZALMASAN**
Péntek **DÉLMADÁR**
Szombat **SZIESZTA**
Hétfő **A DÉL SPORTJA,**
A PÉNZ BESZÉL

WWW.DELMAGYAR.HU

Mellékleteink
együttműködő partnere
az Invitel Rt.

invitel **KONTRA** csalóka tarifák

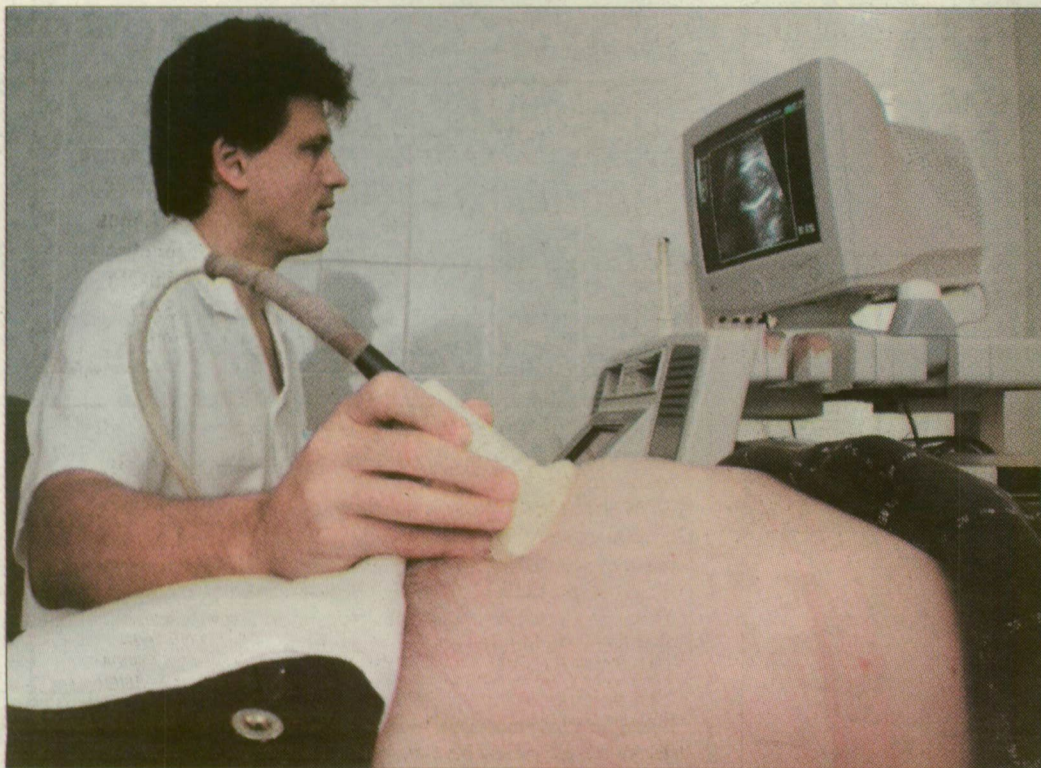
Nem éri meg
mást választani.
Új tarifacsomagok.
Egyenes beszéd.

info-vonal: 1288

www.invitel.hu

A SZŰRŐVIZSGÁLATOKON RÉSZT KELL VENNI

A Down-kór megelőzéséért

Fontos, hogy a kismama eljárjon a szűrővizsgálatokra

ILLUSZTRÁCIÓ: KARNOK CSABA

Az egészségügy minden lehetőséget megtesz annak elkerüléséért, hogy a csecsemő Down-kórral jöjjön a világra. A terhesség idején végzett szűrések ma már az esetek jelentős részében kideríthetik, ha fokozott kockázat merül fel. A leendő édesanyának mindenképpen részt kell vennie a javasolt vizsgálatokon – hogy legalább a kockázatnak azt a részét megelőzze, ami megelőzhető.

Nagyon fontos, hogy a leendő édesanya részt vegyen a szűrésorvosok és védőnők javasolta szűrővizsgálatokon, s ennek eredményével fölkeresse a Szegedi Tudományegyetem Orvosi Genetikai Intézetét – hívja föl a figyelmet dr. Horváth Emese

Új kutatások

A Down-kór kialakulásában a nagymama életkorának is meghatározó szerepe lehet – e megállapításra jutottak indiai kutatók a közelmúltban. Minél idősebb korban hozza világra a leendő nagymama a leányát, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy Down-kóros unokája születik.

Nem emelkedik

Ugrásszerűen növekszik az utóbbi időkben a Down-kóros csecsemők száma – adták hírül médiumok. A dél-alföldi régióval kapcsolatban ez nem mondható el – tájékoztat dr. Horváth Emese. Évente 10-15 csecsemő születik Down-szindrómával itt; az eset-szám ugyan évente változik, de egyértelmű növekedés nem mutatható ki.

egyetemi adjunktus, klinikai genetikus, a Szabó János professzor vezette intézet munkatársa. A Down-kór kromoszómaszám-eltérést okozó ivarsejt-osztódási zavar következtében alakul ki, ami legtöbbször a petesejtet érinti, de a hímivarsejtekre is vonatkozhat. A húszéves korban szülő nők közül a várható arány 1:1300, azaz ezerháromszáz terhességből egyben lehetséges, hogy a magzat Down-szindrómás legyen. Az életkor előrehaladtával a kockázat növekszik.

szik. Harminchárom-harmincöt év között 1:350, negyvenesztendős korban 1:100 az arány.

Mi a megelőzés során az általános gyakorlat? A szülészorvos és a védőnő mindig föl hívja a harmincöt éves vagy idősebb, leendő édesanya figyelmét: túl azon, hogy részt vesz a kötelező ultrahangszűrésen, mindenképpen keresse meg az Orvosi Genetikai Intézetet is. Akkor is az intézetbe irányítják a leendő édesanyát, amennyiben harmincöt évnél fiatalabb, s az ultrahangvizsgálatok során kromoszóma-rendellenességre utaló, a kockázat emelkedését jelentő gyanújeleket észlelnek. Az intézetben, a tanácsadás alkalmával a leendő édesanya tájékoztatást kap a kockázat mértékéről, a probléma tisztázásának további módsze-

Csapatmunka

A Down-szindrómás magzatok kiszűrése sok ember munkáját igényli. Részt vesznek benne szülészek, védőnők, ultrahangvizsgálatban jártas szakemberek, genetikusok. Az ultrahangszűrés, a méhlepény- s magzatvíz-mintavétel az SZTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján történik. A genetikai tanácsadás, illetve a kromoszóma vizsgálat az Orvosi Genetikai Intézet feladata. Az intézet dolgozói – magasan képzett, több évtizedes szakmai gyakorlattal rendelkező szakasszisztensek – klinikai genetikus orvos vezetésével végzik munkájukat.

reiről – így a méhlepényboly-mintavétellel vagy magzatvízvéttellel nyert magzati sejtek genetikai vizsgálatáról. Magára a vizsgálatra azonban senkit nem lehet kötelezni, mert a mintavétel során főnnáll az esetleges vetélés lehetősége, és esetleg az is előfordulhat, nem születik meg az egyébként egészséges csecsemő – mutat rá a helyzet összetettségére a doktor-nő.

A kromoszóma vizsgálatok biztonsága 99,5 százalék. Megemlíthető az úgynevezett anyai vérszűrés is. Ez az ultrahangvizsgálathoz hasonlóan szintén csak a betegség előfordulási kockázatát jelzi s nem ad biztos diagnózist; teljesítménye ugyanakkor 50-60 százalék. Előfordul sajnos az is: a leendő édesanya fölleslegesen növeli a kockázatot. Például a szülészorvisi, védőnői figyelemfelhívás ellenére sem keresi föl a genetikai intézetet – ismerteti tapasztalatait dr. Horváth Emese. Vagy például elmegy ugyan az intézetbe a leendő édesanya, meghallgatja a genetikai tanácsadást, aztán mégsem kéri a kromoszóma vizsgálatot, s Down-szindrómával jön a világra a gyermek. Ha a szakemberek felhívják valakinek a figyelmét a kromoszóma vizsgálat igénybevételére, akkor erre alapos ok lehet.

F. CS.

Rákellenes küzdelem

Párizsban 2000 februárjában tartották az első rákellenes világgongresszust, amelynek résztvevői február 4-én a gyakran halálos kór elleni világméretű összefogásra fel-szóító dokumentumot írtak alá. Ennek emlékére a kongresszus február 4-ét a Rákellenes Küzdelem Világnapjává nyilvánította.

MTI

A rák akkor alakul ki, amikor a sejtek működését és osztódását biztosító folyamatokba hiába csúszik: a rákos sejtek szakadatlanul osztódnak, és olyan új sejteket hoznak létre, amelyekre a szervezetnek semmi szüksége. Az így képződő szövethalmazt tumor-nak vagy daganatnak nevez-zük. A rák gyűjtőfogalom: több száz különböző szövettani típusú, különböző biológiai viselkedésű és különböző szervekre lokalizálódó megbete-gedést fed.

Ennek megfelelően a kezelése, gyógyítása is sokféle lehet – nincs ellene univerzális gyógy-szer. Míg fél évszázada a rossz-indulatú daganatokkal diagnosz-tizált betegeknek csak 20 százalék volt megmen-thető, addig ma ez a szám 50 százalék, és a bővülő terápia-s lehetősé-geknek és in-tenzív kutató-soknak kö-szönhetően ez az arány egyre javul.

Szerveze-tünkben nap mint nap ke-lteznek ren-dellenes sejtek, mégis nagyon ritka, hogy ezekből betegség fej-lődjön, mivel az immun-rendszer sejt-jei ezeket ké-pesek felis-merni és el-pusztítani.

Néha a sejtek-nek sikerül kibúj-niuk a szer-vezet ellenőrző-rendszerének felügyelete alól, s a ren-dellenes anyagcseréjű sejtek fék-telen szaporodása és áttét-képződése vezet az összefog-laló néven ráknak (karcinó-ma, szarkóma) nevezett be-tegséghez.

A világon évente 10 millió új rákos megbetegedést fedeznek fel, s több mint 6 millióan hal-nak meg emiatt – ez az összes halálozás 12 százaléka. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2003. évi jelentése arra figyelmeztetett, hogy a rák ter-jedése elleni sürgős lépések nélkül két évtized alatt másfél-szeresére nőhet a rákos esetek

száma, s az új megbetegedések száma elérheti az évi 15 milliót. A WHO szerint a megelőzést vi-lágméreteken két fő kockázati tényezőre kell összpontosítani: a dohányzásra és a táplálko-zásra. Újabb kutatások szerint a C-vitamin az egyik legfonto-sabb tényező abban a komplex folyamatban, amelynek révén a szervezet megszabadul az anyagcsere során keletkező sejt-károsító anyagoktól, gátol-va ezzel a tumoros sejtosztódás kialakulását.

Magyarországon a szív- és érrendszeri megbetegedések után a rák a második leggya-koribb halálok. A daganatos megbetegedések okozta halá-lozások rangsorában a magyar férfiak az első, a nők a má-sodik helyen állnak a világon.

A Magyar Postánál pár hónapja forgalomba lévő Mellrák – feliratos bélyeg kapható

Napjainkra a legtöbb rák ese-tében megállt a meredek nö-vekedés, de így is évente mint-egy 55 ezren betegednek meg rákban, és mintegy 33 ezren halnak meg, vagyis egy Esz-tergom nagyságú város lakos-ságát veszítjük el.

A rákban elhunytak fele megmenthető lenne, ha az el-változást, a daganatot idejé-ben felismernék és megfele-lően kezelnék. Ennek érdeké-ben hirdette meg a kormány a 2006-ban induló Nemzeti Rákellenes Programot, amely-nek célja az, hogy öt év alatt tíz százalékkal csökkenjen a da-ganatos betegségekben eredő halálozások száma.

mms megmutatjuk mindenkinek!

VÁRJUK a humoros, a komoly, a megható, a különleges és a hétköznapi fotókat rövid kiegészítővel a **06-30/30-30-443** as telefonszámra vagy az **mms@delmagyar.hu** e-mail címre! Kérjük, írja meg nevét és lakhelyét! A legjobbakat megjelentetjük!

Várjuk kedvenc fotóikat rövid szöveggel!

KÜLDJÉK BE és MI KÖZZÉTESSZÜK!

DÉLMAGYARORSZÁG DÉLVILÁG

A DÉLMAGYARORSZÁG és a DÉLVILÁG kommunikációs partnere a T-Mobile Rt.

T-Mobile Partner